

[Ministeren for offentlige arbejder]

rektoratet, for at man kunne undersøge, om der skulle være noget genialt. Der er imidlertid ikke noget genialt ved deres løsning, og jeg glæder mig faktisk til at komme til samråd i trafikudvalget for dér at redegøre for enkeltheder, når det drejer sig om dette projekt.

(Kort bemærkning).

**Langsted (CD):**

Jeg beklager at skulle komme med en ganske kort bemærkning til ministeren. Jeg kender godt forretningsordenen for folketinget, men jeg mener også, at det spørgsmål, jeg stillede, har almen interesse i forhold til det lovforslag, der foreligger, og at det var noget, som ministeren burde vide i al almindelighed.

**Ministeren for offentlige arbejder (Kjeld Olesen):**

Jeg vil gerne erkende min uvidenhed. En minister kan nu engang ikke være inde i alle tekniske enkeltheder, og i stedet for at stå og væve et eller andet svar synes jeg, det er mere regulært at sige: det ved jeg ikke. Men jeg kan få det oplyst, og jeg skal give et svar senere til hr. Langsted.

Hermed sluttede forhandlingen.

### *Afstemning*

Lovforslagets overgang til anden behandling

vedtoges uden afstemning.

**Formanden:**

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til udvalget om offentlige arbejder. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

**6) Første behandling af:**

*Forslag til lov om vandforsyning m. v.*  
(Lovforslag nr. L 143. Fremsat 10/1 78).

Sammen med denne sag foretoges den under punkt 7 på dagsordenen opførte sag, nemlig:

**7) Første behandling af:**

*Forslag til lov om ændring af forskellige lovbestemmelser i anledning af forslag til lov om vandforsyning m. v.*

(Lovforslag nr. L 144. Fremsat 10/1 78).

Lovforslagene sattes til forhandling.

### *Forhandling*

**Taanquist (S):**

Det er ikke længere en naturlig ting, at man uden videre kan indvinde og bruge alt det vand, man umiddelbart mener at have behov for. De senere års vældige stigning i vandforbruget sammenlignet med, hvad vi ved og hvad vi kan skønne os til, om de tilstedeværende mængder, fører uundgåeligt til kravet om en planlagt udnyttelse af de forhåndenværende mængder. Vandforbruget er, som det fremgår af miljøstyrelsens redegørelse, steget meget i de senere år: fra 720 mill. m<sup>3</sup> i 1970 til 1.210 mill. m<sup>3</sup> i 1977, og det vil stige yderligere i de kommende år. Det skyldes, at vi på alle områder bruger mere vand, end vi hidtil har gjort, og på et enkelt område bruger meget mere vand end hidtil. Med det sidste tænker jeg på landbrugets forbrug til vanding af afgrøder.

Vand har det tilfælles med andre ressourcer, at det for det første er til stede i begrænset mængde, og at vi for det andet ikke altid har den nøjagtige viden om, hvor meget der er til rådighed. Der består derudover altid den fare, at vore vandressourcer kan ødelægges ved forurening.

I nogle tilfælde må man, selv om vandet er til stede, alligevel begrænse indvindingen, fordi det er nødvendigt eller ønskeligt at bevare det dér, hvor det er, f. eks. for at bibeholde en passende mængde vand i åer og vandløb af hensyn til bortledning af spildevand og i andre tilfælde af rekreative hensyn og for at beskytte vore vådområder. Disse vidt forskellige hensyn gør det vanskeligt, om ikke umuligt, at foretage en generel prioritering af forbrugsområderne, og hvor en prioritering bliver nødvendig, må den overvejes i hvert enkelt tilfælde.

[Taanquist]

Det må derfor anses for uundgåeligt, at der findes faste regler for udnyttelse af vandet, sådan som det kommer til udtryk i det foreliggende lovforslag, der bygger på det princip, at intet vand må indvindes uden tilladelse. Dette gælder også for den enkelte grundejers mulighed for at indvinde vand til eget brug på sin egen ejendom. Men jeg har dog mærket mig, at dette er af hensyn til en samlet styring og planlægning af anvendelsen af det forhåndenværende vand og ikke et forsøg på at fratage grundejerne den ret, de i dag har til at indvinde vand fra deres egne anlæg.

Det er kommunalbestyrelsen, der skal udstede tilladelse til disse mindre anlæg. Til alle større anlæg gives tilladelse til indvinding af amtsrådet, og alle tilladelser gives på grundlag af en kortlægning af vandforekomsterne, en samlet vandindvindingsplan, som udarbejdes af amtsrådet efter forhandling med kommunalbestyrelserne, og endvidere meddeles tilladelsen på grundlag af vandforsyningsplaner udarbejdet af kommunalbestyrelsen.

For at forbedre muligheden for en styring af vandforsyningen også i fremtiden er der endvidere det nye i lovforslaget, at alle indvindingstilladelser meddeles for en begrænset periode, nemlig 30 år, til vanding af afgrøder dog højst 15 år for grundvand og 10 år for overfladevand.

Vi finder det i mit parti rimeligt og nødvendigt med en sådan lovgivning, ikke mindst på grund af de katastrofale følger, en udtømning, en forurening eller en forkert udnyttelse af vandforekomsterne ville få, og jeg kan tilsiqe mit partis støtte.

#### Askjær Jørgensen (FP):

Efter at have hørt den foregående ordfører kan jeg allerede slå fast, at der i det nuværende folketing er flertal for, at vi skal have en lovgivning i Danmark vedrørende indvinding af vand. Fremskridtspartiet er klar over, at det i et moderne samfund er nødvendigt at lovgive vedrørende vandindvinding og vandforsyning.

Når dette er sagt, må det straks tilføjes, at lovgivningen om vandindvinding og vandforsyning ikke absolut skal gøres så restriktiv som muligt. Det bør også siges, at lovgivningen på området bør udformes således, at

vandforsyning i videst muligt omfang varetages af private sammenslutninger, som det i øjeblikket foregår mange steder i landet i andelsselskaber og i interessentskaber.

At miljøministeren nu har fremsat et lovforslag om vandforsyning med ikke færre end 91 paragraffer, tyder ikke på, at man har tilstræbt en forenklet og let forståelig lov. Hvis det før var således, at private selv kunne finde ud af at hjemsege en vandindvindingsret, er dette i hvert fald udelukket, hvis miljøministerens forslag bliver vedtaget i uændret form. Det kunne naturligvis glæde de firmaer, som ernærer sig af rådgivnings- og projekteringsarbejde for vandværker med at søge vandindvindingsret hjem osv., men det ville være helt i strid med, hvad vi i fremskridtspartiet mener om, hvordan love skal kunne anvendes i vort samfund. Hvis ikke vi får lovforslaget ændret på væsentlige punkter, vil det blive svært at få stemmer for lovforslaget fra partier, som ønsker et samfund med letforståelige love.

For mit eget vedkommende har jeg i omkring 20 år beskæftiget mig med projektering og bygning af vandværker. Jeg skal ikke trætte folketinget med tekniske detaljer, som man kan fremføre som fagmand på området, men jeg kan oplyse ministeren om, at f. eks. § 8 i forslaget er udformet helt i strid med, hvad vi i fremskridtspartiet mener om lovtekster. Alt det her med, at »ministeren kan fastsætte regler« og »ministeren kan endvidere fastsætte regler« osv., er lovtekster, som er helt uantagelige, især når det drejer sig om en helt ny lovopbygning på et område, hvor vi har haft lovgivning her i landet i over 50 år.

Når man for en halv snes år siden skulle hjemsege en vandindvindingsret for et vandværk eller for en privatperson, var det almindeligt, at der kom en lang hale fra landvæsenkommissionen. Der var to-tre stykker i toppen af delegationen, som regel dommeren og stadsingeniøren, der var teknisk sagkyndig, og så embedslægen. Da vi her i 1973 skulle have det lavet om, tænkte vi, at det nu måtte blive forenklet, at det ikke kunne passe, vi skulle have den lange hale af menesker. Vi er blevet klogere. Det er blevet endnu mere kompliceret. I 1973 blev det forværret, og nu ser det altså ud til, at det yderligere skal i allerhøjeste grad forværres.

[Askjær Jørgensen]

Siden det blev amtsvandinspektoraterne, der som de tekniske skal køre sagen, og amtsrådene, der endelig skal være den folkevalgte myndighed, er det blevet sådan, at der er store variationer i, hvordan det forvaltes rundt i amterne. Jeg har søgt vandindvindingsret hjem i adskillige amter i Danmark og har konstateret, at der i alt for høj grad er forskel på, hvordan det fungerer. Det er urimeligt, at det, når man søger vandindvindingsret hjem og har skullet køre det på én måde i to-tre amter, pludselig, når man skal søge det i et andet amt, er på en helt anden måde.

Ët er så, at man skal søge tilladelse for at få lov at indvinde vand, noget andet er, at det er uforståeligt, hvorfor myndighederne blander sig i, hvorledes vandværkerne skal være indrettet rent teknisk. Man burde nøjes med at stille krav om kvaliteten af det vand, der udpumpes, og blande sig uden om, hvorledes vandværkerne rent teknisk opbygges, og hvordan de teknisk fungerer. Man kan stille krav om den vandkvalitet, der forlader vandværkerne, der går ud til forbrugerne, men hvordan man opnår det resultat, bør ikke bestemmes af disse offentlige myndigheder; det må være op til de private firmaer, som også på dette område i Danmark er dygtige, lige så vel som de er det i dansk erhvervsliv i øvrigt.

Skal man følge linjen i denne lovgivning, vil det være sådan, at de offentlige myndigheder kan sidde og kigge i lærebøgerne, hvad man kunne på området for år tilbage, og så fastlægge retningslinjer derudfra. Det ville hæmme, at man tager den moderne teknologi i anvendelse, og forhindre, at det er det sidste nye, man bruger, når man projekterer et vandværk.

Jeg skal fra fremskridtspartiets side tilsige, at vi vil deltage sagligt i udvalgsarbejdet. Jeg vil stille en lang række ændringsforslag, men jeg tror, at vi i udvalget kan argumentere sådan for dem, at ministeren vil forstå, de er rimelige. Jeg har fuld fortrøstning til, at ministeren, når han får det forelagt sagligt, også vil kunne gå ind for dem.

Vor stillingtagen til lovforslag nr. L 144 vil naturligvis afhænge af, hvad slutresultatet bliver for lovforslag nr. L 143, men de tekniske ting deri skal naturligvis afpasses i forhold til hinanden.

**Brøndlund Nielsen (V):**

Vi er her i Danmark begunstiget med godt og, man kan vel også sige i det store og hele rigeligt grundvand, men alligevel er det nødvendigt i et moderne samfund at have en vandløbslovgivning og en regulering på forskellige måder. Imidlertid kan man i høj grad rejse det spørgsmål, om det er nødvendigt at gå så langt, som dette lovforslag kunne tyde på at ministeren er indstillet på. Det er et meget omfattende forslag, som det kan være svært at gennemskue i alle enkeltheder, men det må vi tage fat på i udvalget.

Jeg må desværre begynde med at sige, at vi må møde det med en vis skepsis. Det har desværre vist sig, at planlovene gennemgående har betydet restriktioner, som det meget ofte har været svært for borgerne at se fornuften i. Jeg nævner blot dette for at forklare ministeren, at vi fra venstres side vil deltage i udvalgsbehandlingen med kritisk og nidkær interesse.

Skulle jeg nævne nogle konkrete eksempler, kan jeg nævne de problemer, land- og byzonenloven har givet, og jeg kan nævne de mærkelige ting, man for tiden hører forklaret rundt omkring om ministeriets holdning til vindmøller.

Anledningen til dette forslag er jo hovedstadsområdet vandforsyningsproblemer, som har givet anledning til en del overvejelser og et meget fyldigt betænkningmateriale. Hvor berettigede de indgreb, man foreslår, er, kan man vel nok sætte spørgsmålstegn ved, ligesom man kan sætte spørgsmålstegn ved, hvor berettiget det er herudfra at bygge et system op, som skal gælde for hele landet. Men det afhænger selvfølgelig af det nærmere arbejde at få udforsket, hvor store forandringerne efter ministerens mening skal være i forhold til det bestående.

Der angives flere begrundelser for reformerne. Der tales f. eks. om de tørre somre. Jeg vil dog gerne sige, at de forhåbentlig ikke er så typiske, at det vil føre til, at det fuldstændig skal omkalfatre vor vandlovgivning.

Specielt for hovedstadsområdet tales der om forskellene i vandpris. Jeg har dog hæftet mig ved, at man i betænkningmaterialet påviser, at disse prisforskelle for vand såvel for private forbrugere som for virksomheder forholdsmæssigt set er særdeles beskedne.

[Brøndlund Nielsen]

Der tales også om problemerne i forbindelse med bortledning af spildevand, sådan at det altså ikke tilgår grundvandsressourcerne. Dertil kan jeg sige, at vi er nogle stykker, der igennem længere tid har næret betænkelighed ved den massive fjernelse af vand fra grundvandsressourcerne, som bortledningen til forskellige recipienter af mere eller mindre rensat vand har betydet. Nu er der jo netop på det sidste kommet en debat om disse ting – jeg tænker både på den debat, der er i tidskriftet Ingeniøren, og på den undersøgelse, der er kommet fra miljøministeriets område – og jeg synes, det er værdifuldt, at man er begyndt at gå lidt mere ind i enkelthederne og prøver at vurdere, hvad der egentlig er realiteten omkring nedsivning og udledning.

Det sker ganske vist først på et tidspunkt, da mange, mange – man kan vel næsten sige milliarder – er ved at blive pumpet ind i Danmarks undergrund i form af investeringer. Men bedre sent end aldrig at få disse ting overvejet meget grundigt.

Der er noget, det kan være svært at vurdere, fordi det begrundes sig i tekniske og forskningsmæssige forhold, men på disse områder er det ikke altid så begavet, som man i og for sig skulle vente fra eksperter, og så kan vi andre, der ikke er eksperter, jo godt blive en lille smule urolige. Jeg tænker her på en bemærkning i miljøstyrelsens redegørelse om vandforholdene, hvor man taler om, at alt det vand, der bruges til kunstvanding, fordampes. Det turde dog være en noget mærkelig påstand, eftersom meningen med det jo er, at i hvert fald en del af det gerne skulle absorberes af planterne; ellers var der nok ingen risiko for, at nogen ville foretage de store investeringer, som kunstvanding indebærer.

Så berører man også i lovforslaget princippet om retten til at bore vand på egen grund. Jeg ved vel, at det på forskellig måde er blevet indkredset af en række krav, bl. a. under miljøloven, men jeg vil alligevel gerne sige, at det er et meget stort spørgsmål, om det skulle være nødvendigt at forlade dette gamle princip.

Som eksempel på nogle af de overvejelser, vi fra venstres side må gøre os, når vi ser et lovforslag som dette, vil jeg gerne nævne, at der i bemærkningerne til lovforslaget tales om, at man nu vil ophæve denne principielle

indvindingsret for grundejerne, hvorefter der længere nede står – og jeg må måske citere:

»Der påtænkes imidlertid ikke nogen realitetsændring i den ret, grundejerne nu har til at etablere eget anlæg.«

Ja men hvad er det – jeg kvier mig lidt ved at bruge udtrykket – for noget vrøvl. Først siger man, at man vil ændre reglen, og dernæst siger man, at man ikke tilsigter nogen ændring i reglen alligevel.

Det er den slags ting, der gør os betænkelige i et liberalt parti, for det, vi frygter, er, at man nu gennemfører reglen og siger til os: ja men det betyder altså bare ingenting, for så dernæst om nogle år med henvisning til denne lovregel alligevel efterhånden at få nogle ting lirket igennem. Og det er der jo rige muligheder for, eftersom der er mange bemyndigelser også i dette lovforslag.

Man kan også komme til at spekulere over, om de kompetencefordelinger, der fastlægges i lovforslaget, er rigtige. De er jo overordentlig vanskelige at gennemskue. Er meningen decentralisering, eller hvad er meningen? Hvor skal den endelige kompetence ligge i de forskellige sager? Kommune, amt eller ministerium? Hvordan er forholdet f. eks. til fredningslovgivningen, hvor der jo også er kommet nogle ting ind om vandløbsproblematikken i de seneste forslag, der er til behandling her i tinget?

Jeg må sammenfattende sige, at vi i venstre frygter for, at dette forslag vil indebære en centralisering, at det vil betyde unødige indgreb over for private og over for private foretagender, og at vi derfor har megen skepsis over for meget i det. På den anden side er hele vandforsyningsproblematikken jo et sagligt arbejdsområde, som vi må have en sund og fornuftig lovgivning om, og derfor er vi indstillet på at gå ind i fornuftige forhandlinger om det.

Men jeg tror, der må ske væsentlige ændringer i forslaget, hvis vi fra venstre skal give det vor tilslutning, og vi forudser en meget, meget grundig udvalgsbehandling.

**Grove (KF):**

Det konservative folkeparti kan være enig i hovedsigtet med dette lovforslag. Vi erkender, at vi må være omhyggelige og påpasselige ved anvendelse af vore vandressourcer, og

[Grove]

det gælder såvel grundvand som vand fra vore vandløb osv.

Jeg finder også, det er en fordel, at vi samler de forskellige lovbestemmelser i én lov i stedet for som hidtil en række bestemmelser i forskellige love.

Det konservative folkeparti finder også, at det er fornuftigt med en planlægning på dette område. Vi ved, at denne planlægning er begyndt ude i amterne, men når ministeren i sin fremsættelsestale påpeger, at den foreslåede offentlighedsprocedure vedrørende denne lov kan sammenkædes med offentlighedsproceduren vedrørende regionplanlægningen, må det vist siges, at vi er kommet en postgang for sent. Derfor vil jeg gerne spørge ministeren, om ministeren påtænker at forlænge tidsfristerne vedrørende regionplanlægningen, således at man ude i amterne kan nå at inddrage vandplanlægningen i regionplanlægningen. Det vil også indebære den fordel, at administrationsomkostningerne vedrørende denne lov kan holdes nede.

Jeg finder dog, at denne lov på mange områder er meget restriktiv, og vi vil gerne igennem et positivt udvalgsarbejde forsøge at forbedre på dette område. Derfor vil jeg tilsige et godt og et sagligt udvalgsarbejde, men vi håber, vi kan få fornuftige ændringer ind.

#### **Bollmann (CD):**

På CDs vegne skal jeg sige, at vi har stor sympati for hensigten med denne lovgivning, nemlig at sikre samfundet den nødvendige forsyning og fordeling af både drikkevand, vand til landbruget, til industrien osv. Det er klart, vi her skal have en planlægning.

Selve forslagene er jo, som det er sagt, meget omfattende og tilsyneladende veldokumenterede med materialet fra udvalget om vandforsyningen i hovedstadsområdet og miljøstyrelsens redegørelse. Men det generelle indtryk for CD er, at man er ret hård ved den private sektor, og at man må erkende, at der er tale om en mere restriktiv lovgivning.

Med hensyn til prioriteringen af de forskellige forbrugsområder skal jeg kun sige, at CD fuldt erkender nødvendigheden af, at landbruget får adgang til de nødvendige vandmængder. Jeg har opfattet det sådan, at der er et særligt arbejde i gang med at undersøge problemerne omkring kunstig vanding.

Der er en del ting, som nok kan kræve et grundigt udvalgsarbejde. Der er f. eks. spørgsmålet om ophør af benyttelsen af egen boring, om tilbagekaldelse af indvindingstiladelser. Også i kapitel 7 om ekspropriation er der ting, der trænger til en nærmere belysning; f. eks. forekommer en detalje som mindstefristen for meddelelse i § 39, stk. 3, lovlig kort, ligesom bestemmelsen i § 51, stk. 2, om, at man ikke kan forlange erstatning ved forsyningsssvigt, ser ret kategorisk ud.

Jeg har et spørgsmål til ministeren om fortolkningen af § 81, stk. 1, nr. 3. Er det ikke muligt, at en forening som sådan kan tænkes at have en individuel, væsentlig interesse i en sags udfald, eller er det kun personer, virksomheder m. fl.?

Som det klart fremgår, er der mange andre tekniske ting i disse forslag, så jeg skal ved denne lejlighed nøjes med at sige, at vi selvfølgelig vil medvirke til et sagligt udvalgsarbejde.

#### **Gert Petersen (SF):**

Da mit partis ordfører i disse sager ikke kan være til stede i dag, skal jeg på hans og SFs vegne sige, at vi stiller os positivt til det forslag, som er lagt frem.

Man kan naturligvis sige, at det er forholdsvist vidtgående med hensyn til restriktioner, man sandheden er, at vand ligesom mange andre ressourcer er knaphedsgoder i højere grad, end man forestiller sig, og på den baggrund er det nødvendigt med en samlet planlægning og at sikre sig både mod spild og mod forurening, som kan undgås. På den baggrund må man vel afveje dette hensyn over for hensynet til borgernes situation, deres ønske om at leve med så lidt indblanding som muligt – et meget forståeligt og rimeligt ønske – men et ønske, som simpelt hen ikke kan tilgodeses fuldt ud.

Vi er altså indstillet på et positivt og sagligt udvalgsarbejde, hvor vi naturligvis vil prøve på at undersøge, om man kan undgå den ene eller den anden restriktion. Men det overordnede hensyn må være til landet som helhed og til borgernes trivsel som helhed. Derfor er vi som sagt i princippet glade for det lovforslag, der er kommet.

#### **Fuglsang (DKP):**

[Fuglsang]

Også kommunisterne er positive over for forslaget. Vi erkender, at det er nødvendigt at gøre noget for så hensigtsmæssigt som muligt at udnytte de vandmængder, vi nu engang råder over, og som trods alt er mere begrænsede, end vi til daglig tænker på. Hvis vi ikke vidste det i forvejen, fortælles der jo lidt om det i bilag 2 til forslaget. Det drejer sig både om at bruge de vandmængder, vi har, og om at beskytte dem mod forurening og beskytte de funktioner, som vandet også har i vores samfund, f. eks. i vore søer og vandløb.

Det er ikke tilfældigt, at netop spørgsmålet om vandet er blevet et internationalt problem, som i stort set alle lande tvinger en lovgivning igennem. I alle lande tvinger den tekniske og videnskabelige udvikling med en stadig øget og stadig mere effektiv udnyttelse af vandressourcerne som alle andre naturgivne råstoffer til, at vi planlægger og kontrollerer. Der er i alle lande skader og direkte farer som følge af en hæmningsløs udvikling af industrien, ikke mindst den tekniske, hvor befolkningen jo gang på gang opskræmmes af, at man undlader de mest naturlige sikkerhedsforanstaltninger. Der er måske mere lokale problemer i forbindelse med den omsiggribende og også naturlige markvanding, vandforbruget og forureningen ved dambrugene. Oppe hos os i Nordjylland er der jo netop en sag, som viser, hvordan disse dambrug ikke blot kan forurene, men også tager en hel del af vandet i nogle af de berømte kilder, som også er af naturvidenskabelig interesse, vi har oppe omkring Rold Skov. Vi oplever jo i stadig tilbagevendende tilfælde, hvordan livet i hele åløb slås ihjel på grund af uagtsomhed bl. a. fra landbrugets side. Derfor er der selvfølgelig også enighed om i dag, at noget skal gøres. Der, hvor striden allerede nu tegner sig, er, når vi skal placere disse udmærkede hensigter i tørre paragraffer, når vi skal fordele myndighed, ansvar og kontrolmuligheder mellem forskellige instanser, ministre, amter og kommunalbestyrelser, når vi skal vurdere forholdet mellem borgerne og samfundets interesser på den ene side, og på den anden side, på hvilken måde, til hvilken pris og i hvilken grad man er nødt til at prioritere samfundets interesser på bekostning af de enkelte eller de få. Der er altså mange, mange ting, som sikkert vil komme op i forbindelse med gennemgangen af de

mange paragraffer. Det skal jeg ikke komme ind på her. Men jeg håber, og jeg er også sikker på, at forslaget får en grundig udvalgsbehandling.

**Svend Haugaard (RV):**

Det radikale venstre kan helt tilslutte sig synspunkterne om, at vandressourcerne mange steder er truet, og at vi skal være meget påpasselige med hensyn til beskyttelse alle de steder, hvor det er nødvendigt. Vi er herunder også parat til at se på en fælles styring af bestræbelserne for at beskytte vandressourcerne. Men der er alligevel et men eller måske snarere et par stykker ved lovforslaget her.

I de forskellige egne af landet er der meget store forskelle både i forbrug og beholdning af vand. Desværre er det langt fra altid sådan, at den store beholdning ligger i den egn, hvor der er behov for et stort forbrug. Vi har set det her, og vi har set det også i miljøloven og andre steder, at det i miljøministeriet ligesom kniber med evnen til at sondre mellem de steder, hvor der er et absolut nødvendigt behov for skrappe regler – jeg er enig i, at det skal der være mange steder – og de steder, hvor restriktioner nærmest er overflødige. Det er, ligesom man i for høj grad har København som centrum for sit udgangspunkt og ikke rigtig fatter, at der er meget store forskelle mellem her og andre egne af landet. Jeg ved ikke rigtig, hvad det er, der er galt, om det er, fordi man kommer for lidt ud af kontorerne, eller hvad det er. Noget galt er der i hvert tilfælde. Hvordan skulle man ellers i fremsættelsestalen kunne sige her, at tilladelse til indvinding nu kræves til enhver form for vand også på privat grund, også selv om det er begrænset indvinding, f. eks. en brønd. Det tilføjes ganske vist beroligende, at en tilladelse ikke vil blive nægtet, hvis det er praktisk umuligt fra anden, mere hensigtsmæssig side at få vandforsyning. Jeg har set eksempler på, hvordan ensomt boende familier har været tvunget til allerede efter den tidligere lovgivning at måtte lægge vandingsledning for priser på 20.000, 30.000, 40.000 kr., blot fordi man har nedlagt en landbrugsejendom. De samme mennesker bliver boende, men skal nu altså pludselig have vandet tilført fra et vandværk langt borte. Det føles som ganske meningslø-

[Svend Haugaard]

se restriktioner og barnepigesystem over for de pågældende, og der er bestemt ikke nogen garanti for, at man herigennem har fået bedre vand.

Vi får beroligende at vide, at man da nok må vande kreaturer i åen, hvor man er bredejere, som det hedder. Det er selvfølgelig da dejligt, men hvad med dem, der ikke er bredejere? De har åbenbart ikke lov til ude i deres eng at grave et vandingshul og da slet ikke en brønd til kreaturvanding, uden at man skal have særlig tilladelse til det med papiradministration osv. Heldigvis er der områder i landet, hvor der er masser af friskt og godt vand, og selv i de foregående, tørre somre har vi set, at det ikke har haft nævneværdig indflydelse på mængden af vand i undergrunden. Hvorfor i alverden skal man på de steder have alle disse skemaer og al den administration? Jeg synes, det er synd, at de gode intentioner, som loven indeholder, ødelægges af et ministeriums næsten magiske trang til restriktioner og indgreb, også hvor disse er overflødige.

Modsat er der slet intet i loven om egentlige besparelser eller økonomisering med det sparsomme vand, som vi ødsler uhyggeligt med. Skulle vi ikke i højere grad til at interessere os for det stærke vandforbrug, f. eks. hvor industrierne køler med almindeligt drikkevand? Kan man ikke i højere grad bruge saltvand på disse områder? Det kan være, man kan få nogle industrier, der er bredejere, så at de kan bruge vandet på den måde.

Landbrugene kan jo af gode grunde ikke anvende saltvand. Men de ligger til gengæld i reglen på de steder, hvor der er grundvand nok. Man har set mange steder, at der er ret ubegrænsede mængder af grundvand. Alligevel går der meget, meget lang tid, inden de får tilladelse. Jeg har set halve år, inden landbrug fik tilladelse til at vande deres tørre marker.

Og så er der spørgsmålet om overfladevand. Mange kommuner – jeg ved ikke, om det er alle, men i hvert fald vældig mange kommuner – forlanger ved nydstykning af parcelhusgrunde, at overfladevandet, tagvandet, skal kloakeres i en særlig ledning og ledes bort fra grundene. Vi har prøvet at kæmpe med kommuneingeniører på det punkt dér, men vandet skal ledes bort, selv om det er en meget tør grund, man bor på. Jeg synes, det er fuldkommen meningsløst. Men

man må vel ikke engang opsamle regnvand, hvis man skal tro den foreslåede § 18 af, hvor der står, at overfladevand må ikke indvindes uden særlig tilladelse. Når man nu så gerne vil have mange restriktioner, var det så ikke en rimelig ting, at en kommune skulle ansøge miljøministeriet om at få lov til at lede overfladevand bort fra den tørre grund, som parcelhuset ligger på? Kunne det ikke være rimeligt at se på restriktioner fra den side til en forandring?

Med hensyn til spildevandsnedslivning osv. mener jeg også, man er alt for langsom til at tillade, at naturen selv renser og derved bevarer vandet til grundvand, fremfor at man leder det bort.

Jeg mener altså, man trænger til at se på en økonomisering med vandet ud fra disse synspunkter. Man bør på de steder, hvor der er rigeligt med vand og vil være det mange år fremover, lade være med at indføre for mange restriktioner.

Men det radikale venstre er altså enig i hensigten. Vi er blot skeptiske over for måden at gennemføre hensigten på, fordi man tilsyneladende i ministeriet har meget svært ved at skelne imellem, hvad der er væsentligt, og hvad der er uvæsentligt. Vi er derfor bange for de mange bemyndigelser i loven, fordi det så ofte, har vi set, har knebet med den sunde fornuft med hensyn til bemyndigelsespraktisering.

**Arne Bjerregaard (KRf):**

Vi har jo planlove om by- og landområder, om sommerhuse og fritidshuse. Vi har planlove om regioner og kommuner. Vi har planer om undergrund og overgrund. Og vi har planlove om grus, sten og sand. Og så skal vi også nu selvfølgelig have en ny om vand. Til sidst må man selvfølgelig spørge, om vi ikke endnu mangler en planlov om luftindvindingsret.

Intet er glemt, og ingen er glemt. Efter lovene må ingen få intet, og ingen må få for meget, heller ikke efter vandloven her. Man kan selvfølgelig blive poetisk og sige: så er der ikke grund til at få associationer, når man læser verselinjen: »Som tørstige hjort monne skrike«, for de associationer må vel ikke kunne forekomme.

Alt under kontrol, og ve min stakkels hund, hvis den ifølge § 18 i dette lovforslag

[Arne Bjerregaard]

skulle gå hen og drikke af overfladevandet, for så har jeg eller min hund overtrådt vandforsyningslovgivningen!

Fremtidens vandhaner vil altid være fyldte med sundhedsgivende og forfriskende klorvand, som vil friske min gane og mit helbredssøgende legeme i denne by, København, som er verdens navle. »Derfra min verden går«, siger eksperterne også i denne lovgivning. Jeg kan ikke lade være med at tænke på den gubbe, som jeg snakkede om, da jeg vist selv havde været med til at foranledige, at drikkevandet ikke måtte bruges af ham på hans ejendom, fordi det var sundhedsfarligt. Jeg sagde: »Per Jensen, hvor længe har du da drukket af dette vand?« »Ja, i 40 år.« »Ja men det var dog skrækeligt. Hvor gammel er du?« »Ja, jeg er kun 93.« Så jeg ved ikke, hvor sundhedsfarligt det havde været, men ud fra en global interesse kunne det selvfølgelig være hensigtsmæssigt at ændre denne vandforsyning.

Nu ved jeg nok, at mange – og selvfølgelig miljøministeren med – vil sige, at det lyder særdeles negativt. Nej, det hele virker blot forstemmende ensartet. At man skal have visse vandindvindingsregler i tæt befolkede områder som f. eks. Sjælland, det erkender jeg klart. Men det er ikke de samme problemer, som eksisterer her, som man finder i det vandrige Vestjylland, hvor vandet siver hurtigt ned. Grundvandet bliver betydelig hurtigere forøget i Vestjylland, end det gør i lerholdige områder. Enhver ved jo forhåbentlig, at i finkornede jordboniteter som f. eks. ler kan man have op til en 10-årig nedsivnings-tid for 1 m, mens man i andre områder har mindre end 1 måned. Det har da væsentlig betydning for grundvandsstanden i de forskellige områder. Derfor kan man ikke bruge de samme regler, ja, det ville være horribelt at bruge de samme regler.

Jeg mener, at man på andre områder i lovgivningen har taget hensyn til, at vi har haft tørkesomre. Hvis man kigger efter, kan man næsten regne ud, hvornår man får dem. Der er ganske bestemte intervaller mellem tørkesomre i dette land, og dem får vi en gang imellem. Men man kan da ikke bygge en lovgivning på tørkesomre.

Når jeg ser den eklatante fejltagelse med hensyn til kloakering, hvor man ikke nu tør erkende, at man ved at koncentrere afledningen af spildevand netop koncentrerer både

det biologiske og det kemiske affald og dermed multiplicerer forureningsgraden – det er da klart og, havde jeg nær sagt, logisk, og det er i al fald videnskabeligt bevist – og når jeg ser, at man ved mægtige vandledninger aftapper alt overfladevand og sætter pumper op i vores kloakeringsystem i et bestemt ledningsnet for at føre det ud i havet i stedet for at lade det sive ned, må jeg spørge: hvad er det dog for noget først at lede alt overfladevandet væk og bagefter lave rationering på det vand, der blev tilbage, fordi man ikke ville erkende, at hele kloakeringsystemet i dette land er en fadæse?

Jeg føler, at det er forstemmende, at man ikke vil se på naturen, som den nu engang er, og at man ikke vil bruge, jeg havde nær sagt den fornuft, som er nødvendig, når man skal lave disse ting. For vel skal vi have lovgivning, som jeg sagde, på dette område, men man tror da vel ikke fra ekspertsite og fra ministeriets side, at man kan fastfryse naturen. Det er ganske umuligt. Man kan ikke konservere. Det er det, man har prøvet på i fredninger. Når jeg tænker på den dejlige vårkobjælde oppe i mit område, hvor man selvfølgelig anmeldte: »Vi har den dejlige vårkobjælde.« Hvad gør man så? Man vil konservere, man vil frede. Hvad har det resulteret i? At den er forsvundet, selvfølgelig. Og vi skal nok være os for at fortælle, hvor vi nu har fundet den. For så forsvinder den jo også derfra. Og sådan er det med det landskabelige område. Man kan da ikke konservere levende organismer. Man kan da ikke konservere vores landsbyer f. eks. og sige: nu skal I bevare den størrelse. I det øjeblik der er stilstand i en levende organisme, er nedbrydningen allerede begyndt.

Nu er man begyndt at erkende det for vores landsbyer. Men det vil også være rimeligt, at man erkender det også på dette område, at man kan ikke konservere en vis vandbeholdning. Det er ganske umuligt. Den er der, eller den er der ikke, og forbruget spiller overhovedet ingen rolle i den største del af f. eks. Jylland. Det udgør mindre end en promille af afledningsmængden, og så mener jeg ikke, man behøver disse restriktive lovgivninger på disse områder. Man behøver det i de tæt befolkede områder, hvor boniteten er en anden end i disse områder, og det burde lovgivningen tage hensyn til.



[Arne Bjerregaard]

Med alt det negative, som jeg måske har sagt, vil man da måske konkludere, at vi ikke er særlig positive over for denne lovgivning, ligesom vi ikke er særlig positive over for andre planlægningslove, for de tager ikke hensyn til det naturgivne, men er kun skrivebordsteorier. Men, som jeg har sagt, en vis planlægning under hensyn til naturen skal man selvfølgelig have, men lad dog for alt i verden være med at bygge en vandforsyningslov for bestemte tørkeår, og lad være med at bygge den på basis af en vis ressourcspildsfanatisme, som mere er religion, end det er videnskabeligt forklarlige kendsgerninger.

Så kan man selvfølgelig spørge, når vi har fået alle disse restriktioner med både vand og luft og jord osv.: ja men hvad søren, hvad glæde har jeg så af, at, jeg havde nær sagt vederkvæge mit legeme med både klor- og fluor- og borholdigt vand, hvis jeg ikke har frihed til at eksistere mere end i al fald som en vis gladiator til velvillig beskuelse for en øjet ekspertise? Jeg tror jo nok, at man i dette land efterhånden vil planlægge sig bort fra mennesket og planlægge for planlægningens skyld i stedet for at tage hensyn til såvel naturen som menneskets naturlige forhold til naturen. Vi skal ikke have en planlægning for planlægningens skyld, men vi skal have en planlægning for menneskenes skyld, og vi skal også have en planlægning for at udvikle den natur, vi nu engang har. At bevare den, som den er, er ikke muligt.

Med disse ord må jeg selvfølgelig sige til ministeren, at vi skal velvilligt tage del i behandlingen af dette forslag, men der vil selvfølgelig være visse eller særdeles mange punkter, som vi vil være negative over for. Men vi vil positivt prøve at fremføre disse synspunkter, som er til gavn og glæde for det enkelte menneske og i al fald også vil være hensigtsmæssige over for den natur, som vi nu engang er undergivet.

**Hjortlund Christensen (DR):**

Først vil jeg gerne takke hr. Arne Bjerregaard for oplysningen om, at man næsten kan regne sig til, hvornår der kommer tørre somre. Jeg vil tro, at den ekspertise som regnemester og spåmand, hr. Arne Bjerregaard har givet udtryk for, vil blive flittigt benyttet fremover. Jeg vil da i al fald meget gerne

vide, om året 1978 bliver lige så tørt som året 1976, for det år var det tørreste, vi har haft i dette århundrede. Jeg vil forudse, at hr. Arne Bjerregaard ikke får tid til at være i folketinget fremover, idet der vil blive hårdt brug for hans regnekundskaber.

I øvrigt vil jeg gerne takke for fremsættelsen af disse lovforslag. Her er virkelig et område, som fællesskabet har behov for, en lovgivning med det formål at sikre alle rigelig vandforsyning og at respektere det kostbare råstof, som vand er. Når det er sagt, må jeg desværre sige, at man her som på så mange andre områder næsten fuldstændig skyder over målet med den mængde kontrolforanstaltninger og overflødige restriktioner. Kommunerne har jo i mangfoldige år kørt vandforsyningen på en udmærket måde og har i fællesskab løst deres vandproblemer, hvis der har været behov for det. Jeg er da fuldstændig klar over, at København forsynes på en speciel måde, men det er da gået.

Man fristes også til at spørge: hvorfor skal brøndgravere have autorisation? Jeg er tilfreds med, at brøndgravere på et tidspunkt skal meddele store boringer, de har udført, men det behøver man da minsandten ikke have en autorisation for.

Således er der en mængde ting, som bør ændres. Vi er desværre ikke fra retsforbundets side med i miljøudvalget, men jeg håber da, at en mængde af de overflødheder bliver borttryddet under arbejdet i udvalget. Jeg vil blot sige, at efter min opfattelse er der behov for en global planlægning omkring vandforsyningssituationen og kendskab til, hvor vandreserverne er, og hvorledes de i aktuelle situationer kan samkøres for at forsyne hele befolkningen.

**Waldorff (VS):**

I modsætning til hr. Arne Bjerregaard fra kristeligt folkeparti, som mener, at tingene går bedst, hvis man overlader det til Gud og naturen, er VS meget enig i den understregning, der er i dette lovforslag af, at det er nødvendigt, at der sker en samlet planlægning og en egentlig styring også på vandforsyningsområdet, idet vand selvfølgelig er et naturligt råstof, som ligesom alle andre naturlige råstoffer må beskyttes imod rovdrift, og idet man på det område, ligesom på en hel række andre områder, har konstateret, at

[Waldorff]

der i det samfund, vi befinder os i, ikke sker en sådan beskyttelse. Det er den overordnede intention, som vi kan se i forslaget, og som vi kan være enige i.

Når vi alligevel er meget skeptiske over for dette lovforslag, bygger det dels på en række formuleringer i forslaget, dels på en efterhånden solid erfaring for, at planlove ikke bliver praktiseret efter det, som er deres intention, i hvert fald i den form, som de bliver lagt frem i i folketinget.

Jeg vil tage udgangspunkt i § 2, hvor der tales om, hvilke interesser der skal afvejes over for hinanden i forbindelse med vandforsyning, nemlig befolkningens, ethvervsli-vets, i øvrigt behovet for en tilstrækkelig og kvalitetsmæssigt tilfredsstillende vandforsyning, miljøbeskyttelse, naturbeskyttelse og så endelig råstofforekomster. Så spekulerer man selvfølgelig over, hvordan man vil foretage en afvejning af disse interesser, ud fra det synspunkt, at der bliver voldsomt behov for at foretage en afvejning, fordi alle disse interesser ikke vil kunne tilfredsstilles. Her læser man i fremsættelsestalen, at man – nogle i hvert tilfælde; det præciseres ikke, hvem det er – er enig i, at befolkningens behov med hensyn til forsyning af drikkevand må stå i forgrunden. Det er selvfølgelig meget godt, men i øvrigt fremgår det ikke af lovforslaget, hvordan det sikres, hvordan man praktiserer en afvejning, som sikrer den førsteprioritet.

I bemærkningerne står der f. eks. også, at i forbindelse med afgørelser omkring vandindvinding må opmærksomheden også være henvendt på, at vandindvindingen om muligt ikke hindrer opretholdelsen af en rimelig vandløbskvalitet. Det er første gang, man giver køb i det her spørgsmål; altså: hensynet til en rimelig vandløbskvalitet er et hensyn, man om muligt kan tage. Og længere fremme i bemærkningerne til § 2 står der:

»En allerede gennemført recipientkvalitetsplanlægning kan dog ikke i alle tilfælde være til hinder for en ønsket vandindvinding.«

Det vil altså sige, at de fastlæggelser af ønskede recipientkvaliteter og krav til udledning til vandløb, de opstillede ønskværdige krav, som det har kostet meget slid og slæb, formentlig også i miljøstyrelsen, overhovedet at få sat på papir, og som det vil koste endnu mere arbejde at få ført ud i praksis, er

man allerede her klar over at man yderligere må udhule, når man kommer til spørgsmålet om, hvordan man skal prioritere vandressourcerne.

Jeg mener, det er meget vigtigt, at vi allerede her diskuterer, hvad der sker, når slagsmålet om vandet starter, og jeg mener, man kan finde nogle fingerpeg i den rolle, som bl. a. Industrirådet har spillet i forbindelse med udarbejdelsen af dette forslag. Industrirådet er som bekendt væsentlig mere fremsynet, forudseende og klart tænkende end de fleste andre i dette samfund, og det er det af den meget naturlige årsag, at her spiller kroner og øre ind. Industrirådet forudser allerede nu, at der vil opstå en mangelsituation, og er gået ind i udarbejdelsen af dette lovforslag netop ud fra det synspunkt, at det er afgørende for industrien, at dens vandforsyningsinteresser sikres, når det nu kommer til en knaphedssituation.

Det siges bl. a. i en skrivelse, som jeg er blevet gjort bekendt med, af 25. august 1977, at Industrirådet nu i vidt omfang har fået tilgodeset sine interesser i forhold til loven. Der er en enkelt ting, man er utilfreds med, men så vidt jeg kan se i lovforslaget, er den blevet rettet.

Når Industrirådet skriver, at man i vidt omfang har fået tilgodeset sine ønsker i forbindelse med en lov, så betyder det, at man er ovenud tilfreds. Det er nemlig den måde, man skal tolke Industrirådets skrivelse på.

Jeg vil godt pege på nogle af de steder i lovforslaget, som jeg mener er mest problematiske. Der kan ikke blive megen tid til at gå i detaljer, men der er f. eks. i forbindelse med § 20 fastlagt et decentraliseringsprincip, som gør, at det er op til amterne at udarbejde planlægningen for vandindvinding og meddele tilladelse til vandindvinding i større omfang. Jeg mener, at dette er problematisk. Godt nok skal de overordnede planer godkendes af miljøstyrelsen, men styrkeforholdet imellem amterne og miljøstyrelsen er absolut til amternes fordel, og det er klart, at hvor miljøstyrelsen i et forsøg på at tilgodese nogle miljømæssige, økologiske interesser kommer til at stå over for amterne og de erhvervmæssige interesser, som bliver formidlet igennem amtsrådene, vil miljøstyrelsen komme til kort. Den klageret, som så er fastlagt, til miljøankenævnet mener jeg er værdiløs. Jeg mener, at bl. a. miljøankenævnets

[Waldorff]

for, at brugerne, f. eks. dele af befolkningen, får varetaget deres miljømæssige interesser.

I § 29 åbnes op for, at amtsrådet kan lade et andelsselskab eller et interessentskab indvinde vand. Når man siger det i dag, er det nok underforstået, at et interessentskab vil være en sammenslutning af grundejere i et bestemt område, men sådan som jeg læser lovteksten her, kan jeg kun forstå det sådan, at denne lovtekst åbner op for en privat kommerciel udnyttelse af vandindvindingen. Det vil være et nyt perspektiv i den danske vandforsyning, som altså kan – jeg vil godt eventuelt have dette bekræftet, eller det modsatte, af ministeren – åbne op for engelske tilstande, hvor der eksisterer koncessionerede vandkompagnier, som producerer og sælger vand ud fra almindelige markedsprincipper. Jeg vil godt have at vide, om det er udelukket, for jeg mener, at det ville være en fantastisk farlig udvikling, hvis man kom ind på, at vand, som er et så vigtigt råstof så at sige for alle sider af samfundet, kunne gøres til genstand for kommerciel udnyttelse.

I § 32 er problemerne af en anden art. Det er her spørgsmålet, om man kan tænke sig, at amtsrådet vil bruge sin mulighed for at tilbagekalde indvindingstilladelser. Der eksisterer for det første et erstatningsproblem, og som jeg var inde på før, eksisterer der også det problem, at virksomhederne selvfølgelig har ganske store pressionsmuligheder over for amtsrådene.

For at belyse, hvor voldsomt og hvor konkret et problem det kan blive, kan man henviser til situationen i Ålborg, hvor cementindustrien indvinder vand gratis, så vidt jeg ved; de har deres egen oppumpning af grundvand, som i øvrigt truer grundvandsstanden. DGU har i forhold til Ålborgområdet tilrådet en begrænsning af den oppumpning af vand, der sker, men det har man problemer med; man har altså simpelt hen problemer med at skaffe tilstrækkelig vandforsyning. Det betyder, at Ålborg by må hente vand i Himmerland, medens cementindustrien mig bekendt gratis kan hente vand op af undergrunden i Ålborgområdet, en temmelig absurd situation. Det er ikke særlig mærkeligt, at cementindustrien afviser at lade sig lægge ind under den kommunale vandforsyning, for de har selvfølgelig en helt vital interesse i at kunne hente det dér, hvor de er.

Der er tilsvarende problemer i Hobborgerådet, hvor Dansk Salt henter meget store vandmængder fra området vest for Hobro. Det er mig bekendt sket gratis siden 1964. Man har netop i efteråret tilladt, at Dansk Salt udvider den indvundne mængde fra 1,5 til 2,5 mill. m<sup>3</sup>.

Tilsvarende kan man gøre opmærksom på, at beboerne, som er plaget af tørre brønde som følge af den sænkede grundvandsstand, ikke har fået nogen erstatninger.

Et tilsvarende problem, et prioriteringsproblem, hvor man oven i købet også vil få modsatte interesser imellem industri og landbrug, eksisterer omkring PVC-fabrikken. Jeg mener altså, at lovforslaget rejser flere problemer, end det faktisk løser.

#### Miljøministeren (Niels Matthiasen):

Jeg kan da takke alle ordførere for den principielle indstilling, at det er nødvendigt med en vandforsyningslov.

Så var der en rigt varieret skala af forbedhold over for forskellige bestemmelser i lovforslagets paragraffer og tekster.

Jeg skal kun gøre den enkelte principielle bemærkning på baggrund af det, venstres ordfører sagde om, at planlovene har betydet restriktioner, at det er rigtigt, at vi har fået en lang række restriktioner i forbindelse med de planlove, der er gennemført; og også den, der her er forelagt, vil betyde restriktioner. Jeg mener, at den på en række områder også vil betyde en klargøring i forhold til de regler, der følges i øjeblikket.

Men det, der er det afgørende, er: hvorfor har vi fået disse restriktioner, hvorfor har vi fået disse planlove? Fordi vi har opdaget, at ressourcerne ikke er uden grænser, og at samfundet er blevet et andet, end det var tidligere, hvor det var enklere og mindre i alle henseender.

Jeg tror, at hvis vi havde gennemført planlove meget tidligere, havde vi været sparet for en række af de problemer, vi står over for i dag. Det er derfor, vi er nødt til at gøre det nu. Men jeg vil da gerne medgive, at det også betyder, at vi så vidt og så langt som muligt må prøve at administrere disse planlove med en vis smidighed, så man også tilgodeser den enkelte.

For hr. Svend Haugaard er det næsten blevet en livssag at angribe miljøministeriets

**[Miljøministeren]**

administration. Nu, hvor andre livssager efterhånden er ved at være forsvundet, er det altså miljøministeriet, der skal holde for.

Jeg skal gøre den bemærkning i øvrigt, at der er ikke tale om, at vand skal gøres til genstand for kommerciel udnyttelse; det er faktisk det modsatte, hele lovgivningen har til hensigt.

Så skal jeg endelig gøre den bemærkning – idet jeg ikke skal gentage regeringens synspunkter, som fremgik af min fremsættelsestale – at jeg er klar over, at der forestår et grundigt udvalgsarbejde for at få alle disse problemer belyst og få loven godt i land.

**Askjær Jørgensen (FP):**

Det er lige venstresocialisternes ordfører, som jeg synes skulle have et par bemærkninger. Se, der er en meget stor del af det danske samfund, der i menneskealdre har fået deres vandforsyning via private andelsselskabsvandværker og interessentskabsvandværker, og det har fungeret ganske udmærket.

Cementindustrien indvinder vand gratis. Ja men der er da ingen steder, hvor man betaler for vandet. De betaler selv for at få det pumpet op, og hvis Ålborg får vand fra Himmerland i stedet for at få det vand, der ligger under Ålborg, så er befolkningen i Ålborg godt tjent med det, for det vand, der ligger under Ålborg, er kalkholdigt og ikke værd at bruge til husholdningsbrug. Så hvis man i visse vandværker i Ålborg er så kloge at pumpe noget af det langt bedre vand i Himmerland op og så lade cementfabrikkerne have det elendige vand, der ligger under Ålborg, så er det en god gerning over for beboerne i Ålborgområdet. Dette til orientering.

**Svend Haugaard (RV):**

Jeg må måske lige sige til miljøministeren, at jeg ved ikke, hvilke livssager der er forsvundet, og hvilke andre der er kommet til. Det er muligt, ministeren ved det bedre end jeg. Men det ligger sådan, at når man har set, at et miljøministerium har haft en række bemyndigelser, som det har udnyttet på den måde, at man rundt omkring må sige: her er der altså restriktioner for restriktionernes skyld, så kan det godt blive en livssag ud fra miljømæssige interesser at sørge for, at de

regler, man har, findes rimelige og i overensstemmelse med sund fornuft.

Hvis miljøministeren vil gavne den sag, som han er minister for, bør han bringe de regler, som er overspillet i dag – og det er der en del af dem der er – i overensstemmelse med sund fornuft, så at det er en fælles livssag, vi kan få.

Hermed sluttede forhandlingen.

*Afstemning*

Lovforslagenes overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

**Formanden:**

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til udvalget om fysisk planlægning. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

**8) Første behandling af:**

*Forslag til lov om ændring af lov om støtte til miljøinvesteringer.*

(Lovforslag nr. L 145. Fremsat 10/1 78).

Lovforslaget sættes til forhandling.

*Forhandling***Taanquist (S):**

Lovforslaget går ud på at ændre støtten til miljøinvesteringer fra at være en rentenedslagsordning til at være et direkte investeringstilskud. Det er anbefalet af Landbrugsrådet og Industrirådet. Det har ingen økonomiske konsekvenser, idet den samlede beløbsramme er uændret, og det har ingen administrative konsekvenser. Vi kan støtte forslaget.

**Askjær Jørgensen (FP):**

Det er nok muligt, at denne måde at give støtten på er lidt mere hensigtsmæssig end den måde, man har anvendt tidligere. Det kan måske resultere i, at vi vil stemme ja til denne lille forbedring, hvis det er en forbed-